Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : **p**residium
Zaakdossiernummer :
Documentnummer : **2025.13109**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel 'Rapport Cultuur Telt' Rekenkamer Midden-Brabant**
Beleidsprogramma	:	**1.1 Bestuur en Organisatie**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

De Rekenkamer Midden-Brabant (RMB) heeft voor de gemeenten Dongen, Goirle, Hilvarenbeek en Loon op Zand onderzoek gedaan naar cultuur. De aanleiding voor dit onderzoek is de visie, van onder andere de provincie Noord-Brabant, dat cultuur bijdraagt aan de leefbaarheid en levendigheid van dorpen. De provincie wijst daarbij ook op de intrinsieke waarde van cultuur (uit: Beleidskader Levendig Brabant 2030). Daarnaast wil de RMB weten welke rol de gemeente wil spelen bij de lokale cultuur, wat de inzet van de gemeente oplevert en hoe je dit meet en monitort.

Het onderzoeksrapport heeft in de diverse colleges, waaronder die van Loon op Zand, voorgelegen voor een bestuurlijke reactie. Op 8 september 2025 heeft de RMB haar rapport definitief vastgesteld (bijlage 1). Hierin is ook de bestuurlijke reactie van het college van Loon op Zand opgenomen.

In het rapport geeft de RMB een aantal aanbevelingen aan de raad.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. het college te verzoeken:
   a. op korte termijn de basis op orde te brengen;
   b. de verantwoording aan de gemeenteraad te verbeteren door jaarlijks een raadsinformatiebrief (RIB) te sturen over de subsidieverlening aan culturele instellingen;
   c. het thema ‘maatschappelijke impact van cultuur’ te definiëren en meetbaar te maken, en wel juist in samenwerking met de culturele instellingen;
   d. de raad uiterlijk in januari 2026 te informeren over de verzoeken gedaan onder a, b en c.

2. als raad:
   a. bij de raadsinformatiebrief - als hierboven onder 1b bedoeld - met het college in gesprek te gaat over realisatie van de verbetermogelijkheden;
   b. de zichtbaarheid van de culturele instellingen voor de gemeenteraad te verbeteren.

Beoogd effect

Besluitvorming over de aanbevelingen de RMB naar aanleiding van het rapport 'Cultuur Telt'

Argumenten

De onderbouwing van de conclusies en aanbevelingen is te vinden in het onderzoeksrapport. De in dit raadsvoorstel opgenomen argumenten zijn afkomstig van de RMB zelf.

Ad 1a: Verzoek B&W om op korte termijn de basis op orde te brengen.

De Rekenkamer ziet de volgende verbetermogelijkheden die op korte termijn ingevoerd kunnen worden:

Koppelen van subsidies aan beleidsdoelen
Er wordt nog geen duidelijke koppeling gemaakt tussen verleende subsidies en de specifieke doelen uit het nieuwe cultuurbeleid. Een transparanter subsidiebeleid met een overkoepelend document dat alle cultuursubsidies samenvat is gewenst.

Ontwikkelen van een concreet monitoringssysteem
De huidige cultuurnota bevat geen specifiek monitoringssysteem met meetbare doelstellingen. Er is behoefte aan duidelijke KPI's om de effectiviteit van het cultuurbeleid te kunnen beoordelen.

Verbeteren van de continuïteit in personeelsbezetting
De vele wisselingen van medewerkers worden door de sector als problematisch ervaren. Culturele instellingen moeten telkens opnieuw hun verhaal uitleggen.

Terugkeer naar meerjarige subsidie-afspraken
De recente verandering van een 3-jarige naar een 1-jarige subsidiecyclus heeft geleid tot onzekerheid en extra administratie bij culturele instellingen. Zij hebben behoefte aan financiële zekerheid, inclusief indexering voor inflatie.

Ad 1b: Verzoek B&W de verantwoording aan de gemeenteraad te verbeteren door jaarlijks een raadsinformatiebrief (RIB) over de subsidieverlening aan culturele instellingen te sturen

De cultuurnota kondigt evaluaties aan in 2030 en 2035. De RMB wijst op het bestuurlijke belang, dat de gemeenteraad in de periode 2025-2030 goed moet worden aangehaakt door het college..

De RMB beveelt concreet aan dat het college jaarlijks een RIB aan de gemeenteraad stuurt, na afronding van de jaarlijkse cyclus (vaststelling tot en met verslag) bij de subsidieverlening: langs deze weg houdt de gemeenteraad zicht op de subsidiekaders en de toepassing ervan. Dan wordt ook expliciet verantwoording afgelegd over de ‘waarde van cultuur’ voor de gemeenschap.

De RMB geeft in overweging om deze RIB niet slechts ‘ter kennisname’ op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen, maar te benutten om de voortgang bij de geconstateerde verbetermogelijkheden (zie de volgende aanbeveling) te bespreken.

Ad 1c: B&W te verzoeken om het thema ‘maatschappelijke impact van cultuur’ te definiëren en meetbaar te maken, en wel juist in samenwerking met de culturele instellingen

De stakeholders (gemeente en culturele instellingen) zien dat zij ‘impact’ hebben in de gemeente. Zij bereiken veel burgers en dragen bij aan een levendige cultuur in Loon op Zand. Tegelijkertijd hebben

de gemeente Loon op Zand en de culturele instellingen gezamenlijk (nog) geen gedragen visie op deze ‘impact’. Op dit thema zou de nieuwe cultuurraad wellicht een advies kunnen uitbrengen. Gemeente en culturele instellingen kunnen immers – als partners – hierbij van elkaar leren. Binnen de audits voor bibliotheek is er al aandacht voor culturele impact, in het kader van de certificering. Deze resultaten kunnen op onderdelen ook voor de gemeente interessant zijn. De RMB denkt dan vooral aan cultuurparticipatie (in kwantitatieve zin) en de bijdrage aan sociale cohesie (in kwalitatieve zin, met een koppeling aan het sociaal domein).

Ad 2a: Ga - als gemeenteraad – bij de raadsinformatiebrief met B&W in gesprek over de realisatie van de verbetermogelijkheden.

De RMB stelt voor om bij deze aanbeveling de volgende gespreksthema’s mee te nemen:

Verbeteren van culturele accommodaties
Er is dringende behoefte aan betere culturele accommodaties. De trage voortgang rond het Dorpshuis Loon op Zand en onduidelijkheid over de toekomstige exploitatie van Het Klavier belemmeren culturele activiteiten en zorgen voor scepsis.

Gelijkwaardig partnerschap
De geselecteerde culturele instellingen willen erkend worden als gelijkwaardige partners met hun bewezen maatschappelijke toegevoegde waarde, in plaats van de ervaren top-down benadering waarbij zij worden ingepast in gemeentelijk beleid.

Mandaat en werkwijze van de cultuurraad
Volgens de cultuurnota is de rol van de cultuurraad: De cultuurraad kan advisering uitbrengen aan de voorkant van het evaluatieproces en aan de cultuurraad wordt advies gevraagd over "de te evalueren doelen en indicatoren én de te bespreken onderwerpen tijdens de evaluatiegesprekken". Dit moet worden uitgewerkt, waarbij de gemeenteraad de vinger aan de pols kan houden.

Communicatie
De geselecteerde instellingen hebben behoefte aan meer communicatie over lopende trajecten en ontwikkelingen.

Actievere betrokkenheid bij culturele verenigingen
De geselecteerde culturele instellingen hebben behoefte aan meer zichtbaarheid en betrokkenheid van de gemeente bij hun activiteiten. Dit zou helpen om scepsis weg te nemen en zou tonen dat de gemeente oprecht geïnteresseerd is in de cultuurpartijen.

Ad 2b: Verbeter de zichtbaarheid van de culturele instellingen voor de gemeenteraad

De geselecteerde culturele instellingen hebben de wens om hun culturele waarde en hun resultaten aan de gemeenteraad te tonen. Zij geven aan het belangrijk te vinden om samen trots op Loon op Zand te zijn. Zij vernieuwen zich en willen hun visies en activiteiten bekendmaken bij het gemeentebestuur (college en raad). Tegelijkertijd hebben de instellingen het gevoel te leven in onzekere tijden, waarvan de oorzaken overigens niet altijd aan Loon op Zand te wijten zijn.
De RMB beveelt de gemeenteraad aan om in te gaan op deze behoefte en vervolgens wegen te vinden om de (ervaren) afstand tussen gemeenteraad en culturele instellingen te verkleinen (zoals werkbezoek, zichtbare aanwezigheid en deelname aan activiteiten).

Kanttekeningen

Het college geeft in zijn reactie aan dat het de inzichten uit aanbeveling 1a en 1b ten aanzien van subsidieverstrekking mee zal nemen in het nieuwe subsidiebeleid dat in de laatste periode van 2025 zal worden behandeld, bijvoorbeeld ten aanzien van de subsidietermijn.

Over aanbeveling 2a geeft het college te sturen op de verbeterpunten. Voor een ander deel heeft het college de gevolgde weg anders ervaren dan de RMB aangeeft.

Het belang van aanbeveling 2b wordt door het college erkend.

Financieel

Niet van toepassing

Voortgang

Niet van toepassing

Communicatie

Het onderzoeksvoorstel staat op de website van de Rekenkamer Midden-Brabant. Na behandeling in de gemeenteraden publiceert de rekenkamer het rapport op de website www.r-mb.nl.

Bijlagen

1. Rapport Rekenkamer Midden-Brabant 'Cultuur Telt', 8 september 2025

Het presidium
de secretaris,

J.A.J.J. Oosterhuis

de burgemeester,

D.S.C. Jansen

Ontwerpbesluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het presidium van datum

b e s l u i t :

1. het college te verzoeken:
   a. op korte termijn de basis op orde te brengen;
   b. de verantwoording aan de gemeenteraad te verbeteren door jaarlijks een raadsinformatiebrief (RIB) te sturen over de subsidieverlening aan culturele instellingen;
   c. het thema ‘maatschappelijke impact van cultuur’ te definiëren en meetbaar te maken, en wel juist in samenwerking met de culturele instellingen;
   d. de raad uiterlijk in januari 2026 te informeren over de verzoeken gedaan onder a, b en c.

2. als raad:
   a. bij de raadsinformatiebrief - als hierboven onder 1b bedoeld - met het college in gesprek te gaat over realisatie van de verbetermogelijkheden;
   b. de zichtbaarheid van de culturele instellingen voor de gemeenteraad te verbeteren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van Raadsbesluit d.d. (wordt ingevuld door Griffie).

De raad voornoemd,

voorzitter, griffier,